

Timo Korkka

Troolikalastus Saimaalla -keskustelutilaisuus 5.11.2012

Oma esittely ja kokemukset troolauksesta:

Olen harrastanut vetouistelua 25 vuotta, joista aktiivisesti 20 vuotta. Viimeiset 10 vuotta olen seurannut troolikalastuksen vaikutuksia Lietvedellä. Täytyy kyllä todeta ettei koskaan troolaaminen ole ollut näin voimakasta kuin kahtena viimeisenä vuonna. Tänä syksynä on trooli myöhentänyt Lietvettä 1,5 kk:n ajan lähes päivittäin. Paikalliset isännät valittelevat ettei muikkuverkkoon jää kuin kaksi muikkua... no, onhan siinä toinen emännälle ja toinen isännälle. Voin vakuuttaa ettei suhtautuminen troolauksen tästä johtuen ole kovin myötämielistä jatkossa osakaskunnissakaan.

Miten tähän tilanteeseen on jouduttu?

Vuonna 2011 on Puumalaan perustettu mädin jalostamo, joka toimii kausiluonteisesti. Tämä on aiheuttanut markkinoille kovan kysynnän raaka-aineesta, joka on saanut kalastajat tehotroolaamaan muikun mätiä. Ja huom. nyt kalastetaan nimenomaan mätiä, itse muikku on toisarvoinen asia ja suorastaan ongelmajätettä silloin kun se sattuu olemaan väärää sukupuolta tai ei kutukypsä.

Kari Rajamäki teki eduskunnalle vuonna 1994 kirjallisen välikysymyksen, jonka lyhennelmää siteeraan seuraavaksi, sillä mielestäni hän on osannut kiteyttää tässä kaiken oleellisen:

”Kalastuksen merkitys virkistäytymisessä sekä matkailussa tulee tulevaisuudessa entisestään vahvistamaan asemiaan niin kotimaisten kuin ulkomaisten harrastajien kannalta. Monissa kunnissa onkin edistetty kalastusmatkailua kehittämällä yhteislupa-alueita, koskikalastuspaikkoja ja erilaisia matkailupalveluja. Tässä suhteessa on huolestuttavaa, että viime aikoina on varsin väljästi myönnetty troolauslupia ahtaille ja matalille sisävesialueille paikallisten asukkaiden vastustuksesta huolimatta. Troolikalastus järviolueella tuhoaa kalakantaa ja haittaa kalastusmatkailua sekä virkistyskalastuksen myönteistä kehitystä. Kiistatta voi puhua ryöstökalastuksesta järviolueilla, joilla on perinteisesti harjoitettu vain kotitarve- ja virkistyskalastusta. Troolikalastuksen sallimisen kautta harvat yrittäjät imuroivat järvien kalakannasta saatavan merkittävän taloudellisen hyödyn sen sijaan, että kasvava kalastusharrastus voisi tuoda jopa ympärivuotisia lisätuloja ja työtä monille palveluyrityksille ja kunnille.

Trooliin tarttuu ja samalla tuhoutuu muikkujen lisäksi myös kalliisti istutettuja jalokalan poikasia. Troolauksesta johtuva kalakannan heikentyminen ja niin muodoin huononevat saaliit vähentävät kunnissa saatavia matkailutuloja, verotuloja ja kalatalousyhteisöjen lupatuloja.”

Näin siis Kari Rajamäki v. 1994. Eivät ole ajat tästä muuttuneet, eivät ainakaan parempaan päin, päinvastoin.

Lieveilmiöitä:

Nykyinen troolaaminen on saanut aikaan varsin ikäviä lieveilmiöitä ja troolaamista on tapahtunut myös alueilla jotka eivät ole troolaamiseen lupaa myöntäneet (= luvaton kalastus!). Tätä on käsitelty oikeudessa 23-24.10 ja jatkoa asiaan on luvassa.

Mielestäni on täysin käsittämätön tilanne, että paikallinen ELY keskus puolustaa troolaamista samaan kun samaan aikaan Lappeenrannankauppahallin kalatiskissä myydään äärimmäisen uhanalaista "Saimaan järvihohta 17,90 eur/kg". Ja mainittakoon ettei noissa kaloissa tosiaan ole ollut verkon jälkiä kyljissään. No, Solkein tapaushan on osoittanut että kyllä troolipussiin lohi jää, sanoi ELY:n asiantuntija mitä tahansa.

- Esitän mietittäväksi onko troolaaminen yleensäkin kestävä tapa kalastaa? Ja vastaan samalla itselleni: ei ainakaan nyky muodossa. Kalastuspaine kohdistuu kudulle valmistautuviin yksilöihin ja saaliiksi kelpaamattomat kalat, kuten liian pienet muikut heitetään kuolleina takaisin järveen – eettisesti arveluttavaa toimintaa. Mainittakoon että Euroopan maista vain Ruotsissa on troolattu sisävesissä ja sielläkin se on kielletty v. 1996 juuri uhanalaisiin lohikalakantoihin kohdistuneiden haittojen johdosta.

Jos, ja nimenomaan jos, troolaaminen vielä jossain päin jatkossa sallitaan, olisi sille myönnettävään lupaa määriteltävä hyvin tarkat ehdot. Ehdossa tulisi olla mitä kalalajia troolaaminen koskee, mikä on max sallittu yhtämittainen vetoaika, max vetonopeus. Nyt pisimmät havaitut vetoajat ovat olleet peräti 5 h vetonopeuden ollessa jopa 4-5 km/!

Lupaehdoissa tulisi olla myös maininta että kalastuksenvälvoijilla on oikeus tarkistaa halutessaan saalis tai muussa tapauksessa lupa voidaan evätä kesken vaikka kesken kauden.

Troolaamista tapahtuu lohikalajien syönnösalueilla, eikä tällä hetkellä ole yhtään tutkimusta kuinka paljon lohikalajia ja kuhia jää trooliin nykyisin käytetyillä vetoajoilla ja –nopeuksilla

Osakaskunnilla tulee oikeus jatkossakin päättää millä menetelmin ja hinnoin niiden vesillä kalastetaan.

Kalastuslain ensimmäinen pykälä

Kalastusta harjoitettaessa on pyrittävä vesialueiden mahdollisimman suureen **pysyvään** tuottavuuteen. Erityisesti on pidettävä huolta siitä, että kalakantaa käytetään hyväksi järkipärisesti ja ottaen huomioon kalataloudelliset näkökohdat, sekä huolehdittava kalakannan hoidosta ja lisäämisestä. Tällöin **on vältettävä toimenpiteitä, jotka voivat vaikuttaa vahingollisesti tai haitallisesti luontoon tai sen tasapainoon**. Mielestäni tämä pykälä ei todellakaan nykyisellä troolaamiskäytännöllä ole toteutunut.

Kuinka kauan Saimaan kalakannat kestävät nyky muotoista troolikalastusta?

Miksei troolaamiselle ole asetettu kiintiöitä? Merellä kilohailin ja silakan troolaukseen on asetettu kiintiöt, miksei järvellä muikun kalastukseen? Onko järvien kalakannat kestävämpiä?

Timo Korkka

Troolikalastus Saimaalla -keskustelutilaisuus 5.11.2012

Vetouistelijoiden mielestä järvilohen kaupallinen pyynti tulisi kieltää kokonaan. On todellakin irvokasta että erittäin uhanalaiseksi luokiteltua järvilohia saa samaan aikaan myydä kalatorilla ja sen kalastukseen saa yhteiskunnalta tukia.

Troolauksen sijasta olisi suosittava ennemmin nuottausta tai konenuottausta.

Useat kalastusalueet ovat ilmoittaneet pitäytyvänsä istutuksista niin kauan kuin troolausta esiintyy nykymuodossaan.

Muut troolauksesta aiheutuvat haitat

Kunnat menettävät verotuloja koska kalastusmatkailutuloa ei synny, sillä kalastusmatkailua ei voi perustaa huonojen kalavesien varaan. Kalastusmatkailu voisi tuottaa kunnille moninkertaiset verotuotot ammattikalastajien maksamiin tuottoihin nähden.

Vesialueen virkistyskalastuskäyttö kärsii oleellisesti jäljelle jääneiden petokalojen siirtyessä alueille, joilla ravintotiheys on suurempi.

Omaan oikeustajuuni ei mahdu millään että muutamat ammattikalastajat kuorivat kerman päältä ja muut saavat tyytyä rippeisiin. Valitettavasti käytäntö on osoittanut että troolauksella saadaan suurienkin Saimaan selkien muikkukanta harvenemaan todella vähiin.

Muita raportoituja haittoja ovat meluhaitat kesäyössä sekä rantojen pilaaminen troolin saaliiksi kelpaamattomalla kalalla. Tästä löytyy kyllä valokuvia todisteeksi.

Loppupäätelmä

Eduskunnassa on asiaa käsitelty siis v.1994. Tämän jälkeen troolaaminen on lisääntynyt huomattavasti. Troolaamista ei tuolloin kielletty, mutta tuolloisen maa- ja metsätalousministerin vastaus oli että ” **tarvitaan järvioluekohtaista harkintaa siitä, miten kalastus on tarkoituksenmukaisimmin järjestettävissä niin, että muikkukantojen uusiutuminen ja eri kalastajaryhmien kalastusmahdollisuudet turvataan.**

Mielestäni tämä harkinta ei ole toteutunut ja sitä tarvittaisiin erityisesti järvilohen suojelun näkökulmasta.

LIITE 1

VEPS-tunnus KK 689/1994

Valtiopäivät 1994

Kirjallinen kysymys 689

Rajamäki: Troolikalastuksen vaikutuksista kalakantoihin järviolueilla

Eduskunnan Puhemiehelle

Kalastuksen merkitys virkistäytymisessä sekä matkailussa tulee tulevaisuudessa entisestään vahvistamaan asemiaan niin kotimaisten kuin ulkomaisten harrastajien kannalta. Monissa kunnissa onkin edistetty kalastusmatkailua kehittämällä yhteislupa-alueita, koskikalastuspaikkoja ja erilaisia matkailupalveluja. Tässä suhteessa on huolestuttavaa, että viime aikoina on varsin väljästi myönnetty troolauslupia ahtaille ja matalille sisävesialueille paikallisten asukkaiden vastustuksesta huolimatta. Troolikalastus järviolueella tuhoaa kalakantaa ja haittaa kalastusmatkailua sekä virkistyskalastuksen myönteistä kehitystä. Kiistatta voi puhua ryöstökälyydestä järviolueilla, joilla on perinteisesti harjoitettu vain kotitarve- ja virkistyskalastusta. Troolikalastuksen sallimisen kautta harvat yrittäjät imuroivat järvien kalakannasta saatavan merkittävän taloudellisen hyödyn sen sijaan, että kasvava kalastusharrastus voisi tuoda jopa ympärivuotisia lisätuloja ja työtä monille palveluyrityksille ja kunnille.

Trooliin tarttuu ja samalla tuhoutuu muikkujen lisäksi myös kalliisti istutettuja jalokalan poikasia. Troolauksesta johtuva kalakannan heikentyminen ja niin muodoin huononevat saaliit vähentävät kunnissa saatavia matkailutuloja, verotuloja ja kalatalousyhteisöjen lupatuloja.

Kalavesille ystävällinen ja maamme kulttuurin kannalta arvokas perinteinen nuottakalastus oli ennen troolauslupien myöntämistä myös yksi kipeästi kaivattu maatalouden sivuelinkeino monille järviseläisten asukkaille. Käsin vedettävät muikkunuotat ja -verkot ovat jääneet troolauksen aiheuttaman kalakannan heikkenemisen vuoksi kuivumaan monilla Itä- ja Pohjois-Suomen tärkeillä ja ennen kalarikkailta vesialueilla. Lisäksi järviolueilla kalastaneet asukkaat ovat huomanneet, että troolaus on häirinnyt muikun luontaista uudistumista. Joinakin vuosina muikku on huvennut laajoilta Itä-Suomen vesialueilta lähes kokonaan. Savolaiselle kunnialle ottaa kovasti, että Suomen suurimman sisävesistön Saimaan äärellä on syöty — sikäli, kun on sieltäkään saatu — Säkylän Pyhäjärven muikkua tai että kuopiolaiset maankuulut kalakukkoleipurit ovat käärineet ruistaikinaan Inarinjärven antimia.

Troolauksesta kärsineitä vesialueita ovat Saimaan altaan Haukivesi, Suvasvesi, Kermajärvi jne.

Edellä olevan perusteella ja valtiopäiväjärjestyksen 37 §:n 1 momenttiin viitaten esitän kunnioittavasti valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Eikö troolauksen aiheuttamien suurten haittojen, mm. kalakannan ja erityisesti muikun ja jalokalan poikasten kannan turmeltumisen vuoksi sisävesille liian tehokas troolipyynti ole kiellettävä?

Helsingissä 2 päivänä marraskuuta 1994

Kari Rajamäki

Eduskunnan Puhemiehelle

Valtiopäiväjärjestyksen 37 §:n 1 momentissa mainitussa tarkoituksessa Te, Rouva Puhemies, olette toimittanut valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi kansanedustaja Rajamäen näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen n:o 689:

Eikö troolauksen aiheuttamien suurten haittojen, mm. kalakannan ja erityisesti muikun ja jalokalan poikasten kannan turmeltumisen vuoksi sisävesille liian tehokas troolipyynti ole kiellettävä?

Timo Korkka

Troolikalastus Saimaalla -keskustelutilaisuus 5.11.2012

Vastauksena kysymykseen esitän kunnioittavasti seuraavaa:

Troolikalastusta on syytetty sisävesillä ennen kaikkea muikkukantojen turmelemisesta. Muikkukantojen vaihtelu on kuitenkin jo pitkään tunnettu luonnonilmiö. Muikkukannat ovat vaihdelleet kautta aikojen kaikissa muikkuvesissä ja tulevat ilmeisesti aina vaihtelevaan. Kalataloustilastoja valossa ei ole osoitettavissa troolauksen vaikutusta muikkukantojen pienenemiseen. Itä-Suomea viime aikoina kohdannut muikkukato on esiintynyt yhtä lailla niissä järvissä missä on troolattu kuin niissä missä ei ole troolattu.

Varsinaisen muikkukadon syistä on esitetty oletuksia, joiden testaus luonnosta kerättyjen aineistojen avulla on käynnissä. Tämänhetkisen tiedon valossa näyttää siltä, että muikkukadot johtuvat pääsääntöisesti kalalajien runsaussuhteissa tapahtuvista suurista muutoksista, joiden perussyynä ovat ympäristötekijät. Esimerkiksi runsastuneiden vähäarvoisten kalojen merkitys muikkukantoihin voi joillakin alueilla olla niin suuri, että ne estävät muikkukannan voimistumisen.

Väite, että troolipyynti nuorentaa muikkukantoja liiaksi ja olisi siten haitallinen kannoille, perustuu oletuksiin, joita ei ole näytetty toteen. Esimerkiksi Säkylän Pyhäjärvestä pyydetään ennen ensimmäistä kutua noin 95 % kaloista ja usein säännöllisen kahden vuoden jakson järvistä 70–90 % kaloista. Myöskään kutevan kannan koolla ja syntyvällä vuosiluokalla ei ole selvää yhteyttä keskenään. Tunnetaan tapauksia, joissa "troolausjärvessä" lähes olemattomaksi väitetystä kutukannasta on syntynyt poikkeuksellisen vahva vuosiluokka.

Troolauksen vaikutuksista voidaan todeta lisäksi, että troolin perän läpi tulleista nuorista muikuista saattaa olosuhteista riippuen 20–90 % menehtyä. Toistaiseksi ei kuitenkaan tunneta, kuinka suuri osa järven nuorista muikuista joutuu kesän kuluessa trooliin ja tuhoutuu.

Yhteisen vesialueen kalastusta järjestettäessä kalastuskunnilla on ohjeena kalastusalueen hyväksymä käyttö- ja hoitosuunnitelma. Suunnitelmaa laadittaessa joudutaan ottamaan huomioon myös kalastuslain 1 ja 2 §:ssä mainitut tavoitteet, joiden mukaan kalastusoikeuden haltija on ensi kädessä velvollinen järjestämään kalastuksen ja kalakannan hoidon siten, että kalastusta harjoitettaessa pyritään vesialueen mahdollisimman suureen pysyvään tuottavuuteen ja järkipäraseen käyttöön. Kalastusta järjestettäessä on kalastuslain mukaan otettava huomioon myös ammattimaista kalastusta harjoittavan kalastajan etu.

Muikun ammattimainen kalastus sisävesilläämme on tärkeä maaseutuelinkeino, sillä muikulla on voimakas kysyntä. Pelkkien oletusten pohjalta ei ole syytä tuomita troolia käyttäviä kalastajia hyödynnettävän luonnonvaran vaarantamisesta eikä kieltää tämän pyydyksen käyttöä. Sitä vastoin tarvitaan järvioluekohtaista harkintaa siitä, miten kalastus on tarkoituksenmukaisimmin järjestettävissä niin, että muikkukantojen uusiutuminen ja eri kalastajaryhmien kalastusmahdollisuudet turvataan.

Helsingissä 18 päivänä marraskuuta 1994

Maa- ja metsätalousministeri Mikko Pesälä